

Megszűnt a kétharmad, maradt a kétharmad

Az Alapjogokért Központ a 2015. február 22-i, Veszprém megye 1. számú országgyűlési egyéni választókerületében lezajlott időközi választás eredménye alapján megvizsgálta az Országgyűlés mandátumarányának megváltozásából fakadó kérdéseket. A Központ arra a megállapításra jutott, hogy Kész Zoltán független jelölt nem jogerős győzelme „bebiztosította” a Fidesz-KDNP ún. „nagykétharmadának” megszűnését. Azonban a „kiskétharmados” döntések esetében – ha az ellenzék nem lesz eléggé fegyelmezett – továbbra is meglehet a kormánypártok szükséges többsége. „Nagykétharmadra”, azaz az összes országgyűlési képviselő kétharmadának szavazatára van szükség ugyanis mindenekelőtt az alkotmányozáshoz, az EU-s alapító szerződések és azok módosításának megerősítéséhez vagy Alkotmánybírák megválasztásához. Ugyanakkor számos döntéshez elegendő mindösszesen a jelen lévő képviselők kétharmada („kiskétharmad”): tipikusan ilyenek a sarkalatos törvények vagy a Házsabály elfogadása, módosítása és számos egyéb személyi döntés is.

Az országgyűlési mandátumok száma összességében ugyanis 199, ebből azonban most 1 nincs betöltve, tehát a szavazások során is a 198 fős létszámból szükséges jelenleg kiindulni. Ez azt jelenti, hogy a Fidesz-KDNP frakciósövetség 131 képviselője nem éri el a „nagykétharmadhoz” szükséges többséget. Azonban ha az ellenzéki padsorokból akár csak páran hiányoznak és a kormányzó pártok képviselői maradéktalanul jelen vannak, a jelen lévők létszámából kiindulva könnyen meglehet a „kiskétharmad”. Mindez természetesen fordítva is igaz: ha az ellenzéki képviselők nagyon fegyelmezetten vesznek részt a parlamenti munkában, minden esetben „átfedést” teremhetnek a nagy- és kiskétharmados szavazások között. Tehát ha minden minősített többséget igénylő szavazáson az összes mandátummal rendelkező képviselő jelen van – függetlenül attól, hogy az összes képviselő vagy a jelen lévők kétharmada szükséges a döntéshez –, a „jelenlévők” kétharmada fog számítani, ami ugyanannyi lenne így, mint „nagykétharmad” esetében.

Ugyanakkor azt is érdemes megjegyezni, hogy a Fidesz-KDNP „nagykétharmada” valójában nem múlt vasárnap, hanem már január 8-án megszűnt, mikor Lasztovcza Jenő elhunyt, így mandátuma megüresedett. Onnantól az Országgyűlés betöltött mandátumainak száma 197 főre csökkent, melyből a Fidesz-KDNP-s képviselők csak 131-et tettek ki, mely nem volt már elégséges a „teljes” kétharmadhoz. A múlt vasárnapi veszprémi választáson tehát valójában a „kétharmad visszaszerzésének esélyét” veszítette el a Fidesz-KDNP. Így viszont a 2015 áprilisában esedékes tapolcai (Veszprém megye 02. sz. OEVK) időközi választás a parlamenti erőviszonyokat érdemben nem fogja befolyásolni, mivel egy Fidesz-KDNP-s győzelem esetén is 199 mandátumból csupán 132 lenne a kormányzó pártoké.

Összességében tehát megállapítható, hogy a kormánypárti „nagykétharmad” – még korábban is, mint a múlt vasárnapi veszprémi választás – valóban megszűnt, ugyanakkor a „kiskétharmadot” igénylő döntések elfogadásához gyakorlatilag még mindig kényelmes többsége lehet a kormányzó pártoknak. Természetesen fokozott figyelmet kell fordítani mind az ellenzéknek, mind a kormánypártoknak a jövőben arra, hogy fegyelmezten, hiányzás nélkül vegyenek részt az Országgyűlés munkájában – már ha maximálisan ki akarják használni lehetőségeiket.

„Kétharmados” szabályozási tárgykörök az Országgyűlés döntéshozatalában¹

Valamennyi országgyűlési képviselő kétharmadának szavazata szükséges az alábbiakhoz	
Tárgykör/döntés	Hivatkozás
Az Alaptörvény elfogadása vagy módosítása	Alaptörvény S) cikk (2) bek.
Az EU-s alapító szerződések és azok módosításának megerősítése	Alaptörvény E) cikk (4) bek.
Az Alkotmánybíróság elnökének és tagjainak megválasztása	Alaptörvény 24. cikk (8) bek.
Az Országos Bírósági Hivatal elnökének megválasztása, megbízásának megszűnése	Alaptörvény 25. cikk (6) bek., Bsz. 70. § (2) bek.
A köztársasági elnök megválasztása („első körben”), tisztségétől történő megfosztási eljárás megindítása	Alaptörvény 11. cikk (3) bek., Alaptörvény 13. cikk (3) bek.
A Kúria elnökének megválasztása, megbízásának megszűnése	Alaptörvény 26. cikk (3) bek., Bsz. 115. § (2) bek.
A legfőbb ügyész megválasztása	Alaptörvény 29. cikk (4) bek.
Az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek megválasztása	Alaptörvény 30. cikk (3) bek.
Az Állami Számvevőszék elnökének megválasztása, mentelmi jogának felfüggesztése, összeférhetetlenség kimondása, felmentése, kizárása	Alaptörvény 43. cikk (2) bek., ÁSZ tv. 10. § (2) bek., Ogytv. 61/A. § (1) bek., ÁSZ tv. 11. § (3) – (5) bek.
Hadiállapot kinyilvánítása, békekötés, valamint különleges jogrend kihirdetése; Az Országgyűlés a hadiállapot kinyilvánításának, a rendkívüli állapot vagy a szükségállapot kihirdetésének indokoltságát az akadályoztatásának megszűnése utáni első ülésén felülvizsgálja, és dönt az alkalmazott intézkedések jogszerűségéről; Különleges jogrendben az Országgyűlés dönt az Országháztól eltérő helyen megtartása	Alaptörvény 48. cikk (2) bek., Alaptörvény 48. cikk (6) bek., Ogytv. 61/A. § (1) bek.
Zárt ülés tartása	Alaptörvény 5. cikk (1) bek.
A jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges az alábbiakhoz	
Tárgykör/döntés	Hivatkozás
Sarkalatos törvény elfogadása, módosítása	Alaptörvény T) cikk (4) bek.
A Közszolgálati Közalapítvány alapító okiratának elfogadása és módosítása	Ogytv. 61/A. § (2) bek.
A Közszolgálati Közalapítvány Kuratóriuma tagjainak megválasztása, illetve a tagok összeférhetetlenségéről, felmentéséről vagy kizárásáról szóló döntés	Ogytv. 61/A. § (2) bek.
A Médiatanács elnökének és tagjainak megválasztása, illetve a tagok összeférhetetlenségéről, felmentéséről vagy kizárásáról szóló döntés	Ogytv. 61/A. § (2) bek.
A Független Rendészeti Panasztestület tagjainak megválasztása, illetve megbízásának megszűnéséről, összeférhetetlenségéről szóló döntés	Ogytv. 61/A. § (2) bek.
A Nemzeti Emlékezet Bizottsága elnökének és tagjainak megválasztása, illetve a tagok megbízásának megszűnéséről szóló döntés	Ogytv. 61/A. § (2) bek.
Az alapvető jogok biztosa és helyettese mentelmi jogának felfüggesztése	2011. évi CXI. törvény 14. § (1)-(2) bek.
A Nemzeti Választási Bizottság tagjának és póttagjának megválasztása	Ve. 20. § (2) bek.
A sürgős tárgyalás elrendeléséhez	HHSZ 60. § (7) bek.
A túlterjeszkedő módosító javaslattal összefüggő egyes eljárási kérdések eldöntése	HHSZ 72. §
A politikai nyilatkozat elfogadása	HHSZ 82. § (2) bek.
Országgyűlés által létrehozandó alapítvány pártvagyon fennmaradása esetén	Ogytv. 61/A. § (2) bek.
Az országgyűlési képviselő megválasztásához szükséges feltételek hiányának megállapításáról, az összeférhetetlenség kimondásáról, valamint annak megállapításáról, hogy az országgyűlési képviselő egy éven keresztül nem vett részt az Országgyűlés munkájában	Alaptörvény 4. cikk (4) bek.
A köztársasági elnök feladatkörei ellátását 90 napon túl lehetetlenné tevő állapotának, megválasztási feltételek hiányának megállapítása, összeférhetetlenségének kimondása	Alaptörvény 12. cikk (4) bek.

A miniszterelnök megválasztásához szükséges feltételek hiányának megállapítása és az összeférhetetlenség kimondása	Alaptörvény 20. cikk (4) bek.
A Magyar Honvédség külföldi vagy magyarországi alkalmazásáról, külföldi állomásozásáról, valamint a külföldi fegyveres erők magyarországi vagy Magyarország területéről kiinduló alkalmazásáról, magyarországi állomásozásáról, kivéve, ha az Alaptörvény a döntési hatáskört a Kormány feladatköréiként állapítja meg	Alaptörvény 47. cikk (2)-(3) bek.
Megelőző védelmi helyzet kihirdetése, meghosszabbítása	Alaptörvény 51. cikk (2) bek.
A képviselő jogai gyakorlásának felfüggesztésére irányuló javaslat elfogadása, illetve mentelmi jogának felfüggesztése	Ogytv. 51/A. § (14), Ogytv. 61/A. § (2) bek.
A nemzetiségi szószóló az országgyűlési képviselők választásán már nem választható, már nem szerepel a központi névjegyzékben nemzetiségi választópolgárként, valamint a szószóló összeférhetetlenségének kimondása	Ogytv. 61. § (2) bek.
Település megyék közötti átcsatolása	Ogytv. 61/A. § (2) bek.
A Kúria elnöke és az Országos Bírósági Hivatal elnöke mentelmi jogának felfüggesztése	Ogytv. 61/A. § (2) bek.
A legfőbb ügyész mentelmi jogának felfüggesztése	Ogytv. 61/A. § (2) bek.

¹ Magyarország Alaptörvénye

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.)

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény (Ogytv.)

Az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat (HHSz)

Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény

A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (Ve.)

www.parlament.hu